

Naučná stezka ZLATÝ KŮŇ

Dřeviny Zlatého koně

Když skončila poslední doba ledová, na území Zlatého koně se začaly šířit první dřeviny. Území pokryla mozaika suchých světlých hájů s ostrůvky stepí. Největšího rozmachu lesní stanoviště dosáhla poměrně nedávno, v subboreálu a subatlantiku (okolo počátku našeho letopočtu). Od středověku pak nastalo výrazné odlesnění, které trvá do současnosti. Dnes nalezneme přirozený lesní porost jen na severním úbočí. Převládá v něm habr obecný (*Carpinus betulus*), dub zimní (*Quercus petraea*) a buk lesní (*Fagus sylvatica*), což jsou nejčastější dominantní dřeviny listnatých lesů celého Českého krasu.

Odstraněním původního pokryvu dřevin se na Zlatém koni otevřela možnost i pro jiné druhy dřevin, které se tu mohly začít šířit. Tak se také stalo. Úkolem dnešních ochránců přírody je usměrnit a omezit vývoj dřevinné skladby takovým způsobem, aby nebyla snížena biodiverzita území.

Do širokolistých teplomilných trávníků se šíří původní druhy křovin, které byly donedávna potlačovány zejména pastvou. Dnes tyto křoviny, zejména trnka obecnou (*Prunus spinosa*), svídu krvavou (*Cornus sanguinea*) a růži šípkovou (*Rosa canina*), chápeme jako hrozbu pro mnohé druhy vzácných stepních bylin, které by pod souvislým zápojem křovin nedokázaly přežít.

Některé původní suchomilné a teplomilné dřeviny však nemají takovou schopnost rychlého šíření a stepní trávník tedy bezprostředně neohrožují. Patří mezi druhy přechodového biotopu mezi stepním trávníkem a lesem, tedy mezi druhy lesostepní: jeřáb muk (*Sorbus aria*), skalník celokrajný (*Cotoneaster integerrimus*), hloh jednosemenný (*Crataegus monogyna*) nebo dřín

1. Trnka obecná

Borovice černá

6. Kvetoucí buk lesní

2. Rašící jasan ztepilý

4. Růže šípková

7. Poupata dřínu jarního

3. Jeřáb muk

5. Dub zimní

8. Dřín jarní se zralými plody

Hloh jednosemenný

jarní (*Cornus mas*). Svědky dřívějšího vypásání jsou jalovce obecné (*Juniperus communis*), dnes porůznu roztroušené na plochách stepních trávníků.

Do opuštěných lomů s obnaženým povrchem půdy se šíří tzv. pionýrské druhy dřevin, jejichž semena a plody se zpravidla dokážou šířit vzduchem na velké vzdálenosti a osídlit nově vzniklé biotopy. Některé z nich jsou vlhkomilnější, zejména vrba jíva (*Salix caprea*), jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*) a topol osika (*Populus tremula*), na sušších místech se dokáže uchytit břiza bradavičnatá (*Betula pendula*) nebo borovice lesní (*Pinus sylvestris*).

Nejméně vítané jsou zde dřeviny geograficky nepůvodní, které se šíří spontánně nebo tu byly v minulosti v dobrém úmyslu vysazeny. Na Zlatém koni je to zejména trnovník akát (*Robinia pseudoacacia*) původem ze Severní Ameriky a borovice černá (*Pinus nigra*) s vlastní v jižní Evropě. Takové druhy mohou dokázat vytlačit původní skladbu rostlinného společenstva a zcela změnit tvář krajiny. Pak mluvíme o tzv. invazních druzích.

